

DECIZIE

20 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Eurocons Group”,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Eurocons Group” împotriva Primarului General al mun.Chișinău privind obligarea emiterii actului administrativ,

împotriva încheierii din 19 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a declarat inadmisibil apelul Societății cu Răspundere Limitată „Eurocons Group”,

c o n s t a t ă :

La 22 martie 2018 Societatea cu Răspundere Limitată „Eurocons Group” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primarului General al mun. Chișinău privind obligarea emiterii actului administrativ, iar la 14 septembrie 2018 Societatea cu Răspundere Limitată „Eurocons Group” a depus cerere de modificarea a acțiunii.

Prin hotărârea din 23 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a respins cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Eurocons Group” împotriva Primarului General al municipiului Chișinău cu privire la obligarea emiterii actului administrativ.

Manifestând dezacord cu hotărârea primei instanțe, Societatea cu Răspundere Limitată „Eurocons Group” la 20 noiembrie 2019, a depus cerere de apel, iar la 19 februarie 2020 a expediat cerere de apel concretizată.

Prin încheierea din 19 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, s-a declarat inadmisibil apelul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Eurocons Group” împotriva hotărârii din 23 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

La 05 martie 2020 Societatea cu Răspundere Limitată „Eurocons Group” a declarat recurs împotriva încheierii din 19 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău pentru judecarea cererii de apel în fond.

În susținerea recursului a menționat că încheierea contestată este ilegală și urmează a fi casată, or Societății cu Răspundere Limitată „Eurocons Group” i-a fost încălcat dreptul prevăzut de art. 6 alin. 1 CEDO, accesul la instanță, fiind refuzat. În examinarea cererii de apel, manifestat prin declararea acesteia ca fiind inadmisibilă, din motivul că în termenul stabilit recurentul nu a prezentat motivarea apelului.

A invocat că declararea inadmisibilității cererii de apel nu urmărește un scop legitim, deoarece instanța de apel eronat a ajuns la concluzia că apelul formulat și depus la 20 noiembrie 2019 de Societatea cu Răspundere Limitată „Eurocons Group” a fost nemotivat, or din conținutul cererii de apel rezultă cert că aceasta conține temeiurile de fapt și de drept pe care se întemeiază.

Consideră că instanța de apel urma să examineze cererea de apel depusă la 20 noiembrie 2019 prin prisma argumentelor invocate în conținutul acesteia, nefiind în drept de a obliga apelantul să invoce motive suplimentare în susținerea cererii de apel depuse.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prin Legea nr.116 din 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova, iar în conformitate cu art. 257 alin. (1), prezentul cod a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

Prin prisma art. 258 alin. (3) Cod administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

În conformitate cu art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 19 februarie 2020, iar recursul a fost declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Eurocons Group” la 05 martie 2020, cu respectarea termenului prevăzut de lege.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Examinând recursul, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, anulată încheierea din 19 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău și adoptată o nouă încheiere.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța anulează încheierea și adoptă o nouă încheiere.

Din materialele dosarului rezultă că la 22 martie 2018, Societatea cu Răspundere Limitată „Eurocons Group” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primarului General al municipiului Chișinău, solicitând obligarea Primarului General al municipiului Chișinău să emită actul administrativ privind eliberarea pe numele Societății cu Răspundere Limitată „Eurocons Group” a certificatului de urbanism pentru proiectarea „Centrului de afaceri cu spații polivalente și parcare auto subterană, cu regim pe verticală S+P+2E+M (bloc A) și S+P+6E (bloc B)” situat în XXX, cu condiția protejării imobilului și încăperilor proprietate din vecinătate, în caz de deteriorare a imobilului și încăperilor proprietate din vecinătate, repararea nemijlocită a acestora (f.d. 3-5).

La 14 septembrie 2018 Societatea cu Răspundere Limitată „Eurocons Group” a depus cerere de modificarea a acțiunii împotriva Primarului General al municipiului Chișinău, solicitând obligarea Primarului General al municipiului Chișinău să emită actul administrativ privind eliberarea autorizației de construire pentru edificarea unui centru de afaceri cu încăperi polivalente și parcare auto subterană, în limitele terenului cu nr. cadastral XXX din str. XXX (f.d. 52).

Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani prin hotărârea din 23 octombrie 2019 a respins cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Eurocons Group”.

Dispozitivul hotărârii din 23 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost înmănat părților la proces sub semnătură la 23 octombrie 2019, fapt ce se confirmă prin recipisa anexată la dosar (f.d. 185).

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 20 noiembrie 2019, Societatea cu Răspundere Limitată „Eurocons Group” a depus apel împotriva hotărârii din 23 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând casarea integrală a hotărârii instanței de fond și emiterea unei decizii noi prin care să fie dispusă admiterea integrală a cererii de chemare în judecată (f.d. 186), iar la 19 februarie 2020 a expediat prin poșta electronică cerere de apel concretizată (f.d. 209-215).

Prin încheierea din 19 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a declarat inadmisibil apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Eurocons Group” împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 23 octombrie 2019, pe motiv că motivarea apelului a fost prezentat peste termenul stabilit de lege (f.d. 216-217).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că, obiectul recursului vizează legalitatea încheierii din 19 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarată inadmisibilă cererea de apel depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Eurocons Group”.

Astfel, instanța de recurs consideră necesar de a menționa prevederile art. 232 din Codul administrativ, prin care apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel.

Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

La caz, Societatea cu Răspundere Limitată „Eurocons Group” a declarat apel în termenul stabilit de art. 232 alin. (1) Codul administrativ, înregistrând apelul la 20 noiembrie 2019 la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (f.d. 186).

Conform art. 231 alin. (2) Codul administrativ, pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

În conformitate cu art. 233 Codul administrativ, cererea de apel trebuie să conțină datele prevăzute la art.211 alin.(1) lit.a)–d) și să indice hotărârea care se contestă cu apel.

Cererea de apel se semnează de apelant sau de reprezentantul lui legal ori împuternicit.

Cererea de apel poate cuprinde și alte date importante pentru soluționarea cauzei, precum și demersurile apelantului.

Conform art. 211 alin. (1) lit.a)-d) Codul administrativ, în cererea de chemare în judecată se indică: a) instanța la care a fost depusă; b) numele și prenumele sau denumirea reclamantului, domiciliul sau sediul acestuia; dacă reclamantul este o persoană juridică, se indică datele bancare și codul fiscal; c) numele și prenumele reprezentantului legal sau împuternicit și adresa lui, în cazul în care cererea se depune de un reprezentant; d) denumirea pîrîtului în calitate de autoritate publică și sediul acesteia.

Având în vedere prevederile legale citate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține ca întemeiat argumentul recurentului precum că cererea de apel depusă la 20 noiembrie 2019 la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani corespunde cerințelor stabilite de lege și reprezintă un apel motivat, or în cererea de apel înregistrată la 20 noiembrie 2019 de către Societatea cu Răspundere Limitată „Eurocons Group”, se conțin temeiurile de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, dezacordul cu nemotivarea hotărârii, prin urmare instanța de apel urma să examineze cererea de apel prin prisma argumentelor invocate în conținutul acesteia.

Totodată instanța de apel nu era în drept de a obliga apelantul să invoce motive suplimentare întru susținerea cererii de apel depuse, or conform prevederilor art. 194 alin. (1) din Codul administrativ, în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție remarcă faptul că Societatea cu Răspundere Limitată „Eurocons Group” în cererea de apel nu a făcut mențiune referitor la faptul că apelul ar fi unul nemotivat, sau că și-ar rezerva dreptul să prezinte apelul motivat după recepționarea hotărârii motivate. Prin urmare, instanța de recurs constată că instanța de apel eronat a concluzionat că cererea de apel din 20 noiembrie 2019 depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Eurocons Group”, ar fi nemotivată și nu conține motivele de fapt și de drept, declarând apelul inadmisibil or, instanța de apel era obligată să asigure realizarea principiului disponibilității, principiului legalității, cât și principiului cercetării din oficiu.

Conform art. 219 alin. (1-3) Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces.

Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

În acest context, Colegiul judiciar amintește că art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. În acest sens, dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 § 1 din Convenție, include printre altele dreptul părților de a prezenta observațiile pe care le consideră pertinente pentru cauza lor.

În cauza *Bellet vs Franța* (hotărârea din 04.12.1995), Curtea a stabilit că dreptul de acces la un tribunal trebuie să fie concret și efectiv. Eficiența dreptului de acces impune ca persoana să beneficieze de posibilitatea clară și concretă de a contesta un act care constituie o ingerință în drepturile sale. Legislația referitoare la formalitățile și termenele care trebuie respectate pentru a formula o cerere, dar și aplicarea lor nu trebuie să împiedice justițiabilii să utilizeze o cale de atac disponibilă.

Or, dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 § 1 din CtEDO presupune ca cererile părților să fie examinate în mod riguros de către instanța sesizată, ceea ce implică, în sarcina instanței, obligația de a examina efectiv mijloacele, argumentele și probele propuse de părți. Cu alte cuvinte, noțiunea de „proces echitabil” cere ca o instanță să fi examinat cu adevărat problemele esențiale ce i-au fost supuse atenției.

Așa fiind, soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea contestată nu este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 CtEDO, care statuează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil.

Ținând cont de cele menționate, întru respectarea dreptului la un proces echitabil, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a casa încheierea instanței de apel din 19 februarie 2020 și a remite cauza la Curtea de Apel Chișinău, la etapa examinării admisibilității apelului.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul depus de Societatea cu Răspundere Limitată „Eurocons Group”.

Se anulează încheierea din 19 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, la acțiunea depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Eurocons Group” împotriva Primarului General al mun.Chișinău privind obligarea emiterii actului administrativ, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău, la etapa examinării admisibilității apelului.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh